

Afdeling Hollandse Delta.

***Verslag planten- en dagvlinderinventarisaties
Kanaalweg Westzijde en Nelson Mandelalaan 2020
Gemeente Hellevoetsluis***

Mededelingnummer PWG 2020/03 en IWG 2020/08+09

Auteurs: Erik Ketting & Wim Prins

Hondskruid

@ KNNV afdeling Hollandse Delta

*Verlag planten- en dagvlinderinventarisaties
Kanaalweg Westzijde en Nelson Mandelalaan 2020
gemeente Hellevoetsluis*

***Een publicatie van de Plantenwerkgroep en de Insectenwerkgroep van de
Natuurvereniging Hollandse Delta, een afdeling van de KNNV.***

Mededelingennummer PWG 2020/03 en IWG 2020/08+09

Auteurs: Erik Ketting & Wim Prins

***Onderzoekers: Leden van de Plantenwerkgroep Natuurvereniging Hollandse Delta
Nico van Riet en Karin Brouwer-Blom (dagvlinders)***

Omslagfoto: Hondskruid Fotograaf: Erik Ketting

Natuurvereniging Hollandse Delta
een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@voorne.knnv.nl

Inhoud

Inleiding	5
Kanaalweg westzijde	5
Gebiedsbeschrijving	5
Werkwijze	5
Resultaat.....	6
Dagvlinders en hommels	11
Aanbeveling.....	12
Nelson Mandelalaan.....	12
Gebiedsbeschrijving	12
Werkwijze	12
Nelson Mandelalaan oostzijde	13
Resultaat.....	13
Nelson Mandelalaan Westzijde.....	16
Resultaat.....	16
Dagvlinders.....	19
Bevindingen.....	22
Aanbevelingen.....	23
Algemene aanbevelingen maaibeheer(bron Vlinderstichting)	23
Bronnen	24
Colofon	24

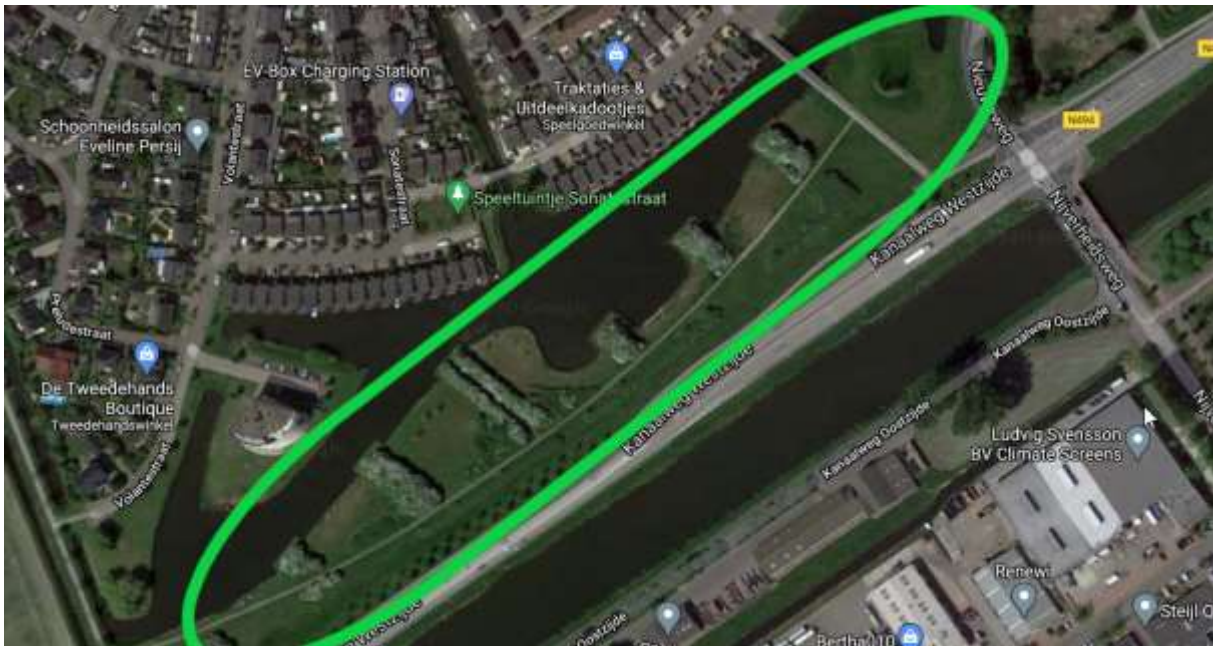
Inleiding

De gemeente Hellevoetsluis wil de ecologische waarde van het groen in de kernen vergroten. Thema's als biodiversiteit en duurzaamheid nemen hierbij een belangrijke plaats in. Het groen in de kernen is op dit moment eenduidig ingericht. De grasvegetaties bestaan voornamelijk uit gazon. De beplantingen hebben een verzorgde uitstraling. Door meer diversiteit te creëren neemt zowel de waarde voor flora en fauna als de belevingswaarde voor bewoners en passanten toe. Om dit te bereiken heeft de gemeenten besloten om een aantal bermen binnen de gemeente ecologisch te gaan beheren, om zo de bodem te verschromen, waardoor de soortenrijkdom toeneemt. Om de resultaten van dit beheer te kunnen monitoren is aan de plantenwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta gevraagd om een tweetal gebieden waar de gemeente ecologisch beheer toepast, te inventariseren. De insectenwerkgroep inventariseert in deze gebieden de dagvlinders. Het gaat om de gebieden Kanaalweg westzijde en Nelson Mandelalaan.

Kanaalweg westzijde

Gebiedsbeschrijving

Het gebied Kanaalweg westzijde ligt tussen de Kanaalweg westzijde en de wijk Ravense hoek in, en wordt aan de oostzijde begrensd door een fietspad en aan de westzijde door een waterpartij. Het bestaat uit een aantal graslandpercelen afgewisseld door een aantal aangeplante struwelen. Door het gebied loopt een wandelpad. Het gebied wordt al langere tijd ecologisch beheerd door extensief te maaien en het maaisel af te voeren.

Werkwijze

We hebben in dit gebied een algemene inventarisatie uitgevoerd, waarbij alle in het gebied voorkomende planten zijn genoteerd. Van de eventuele in het gebied voorkomende rode lijst en aandachtsoorten zijn de abundantie (talrijkheid) en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app ObsMapp via een smartphone, de waarnemingen

worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl. We hebben het gebied op 14-4-2020, 8-6-2020 en 31-8-2020 bezocht.

Resultaat

Het gebied is ook in 2018 geïnventariseerd, in onderstaande tabel zijn de resultaten van 2018 en 2020 naast elkaar gezet. In 2020 hebben we 128 soorten gevonden en in 2018 hebben we 138 soorten aangetroffen. Het gebied is rijk aan orchideeën, we hebben in 2020 Bijenorchissen, Rietorchissen en Brede orchissen en 1 exemplaar van Hondskruid aangetroffen. Hondskruid is een zeldzame soort die op zonnige, zelden licht beschaduwde, open plaatsen op droge tot matig vochtige, voedselarme, kalkrijke, humushoudende grond groeit, deze soort is nieuw voor dit gebied. Het voorkomen van Hondskruid, Bijenorchis en Rietorchis wijst op kalkrijkdom. Ander leuke soorten die we vonden zijn Peperkers, ook nieuw voor dit gebied, Fraai duizendguldenkruid en Zeegroene zegge. De bijzondere soorten zijn groen gemarkeerd. Naast deze bijzonder soorten staan in dit gebied veel planten die aantrekkelijk zijn voor insecten.

Soortnaam	Aanwezig 2020	Aanwezig 2018
Aardbei		2018
Aarvederkruid		2018
Akkerdistel	2020	2018
Akkerhoornbloem		2018
Akkerkool	2020	
Akkermelkdistel		2018
Akkermunt	2020	2018
Akkervergeet-mij-nietje	2020	2018
Beemdooeivaarsbek	2020	
Bermzuring	2020	
Bijenorchis	2020	2018
Bijvoet	2020	2018
Blaartrekkende boterbloem		2018
Bleekgele droogbloem		2018
Bosorchis		2018
Bottelroos	2020	
Brede orchis	2020	2018
Canadese fijnstraal	2020	2018
Canadese guldenroede		2018
Dauwbraam	2020	2018
Draadereprijs	2020	2018
Duizendblad	2020	2018
Echte kamille	2020	
Echte valeriaan	2020	2018
Eenstijlige meidoorn	2020	2018
Egelantier		2018
Engels raaigras	2020	2018
Fioringras	2020	2018
Fluitenkruid	2020	2018
Fraai duizendguldenkruid	2020	

Geel walstro	2020	
Geknikte vossenstaart		2018
Gekroesde melkdistel	2020	2018
Gele lis		2018
Gele morgenster		2018
Georde wilg	2020	2018
Gestreepte witbol	2020	2018
Gevlekte rupsklaver	2020	
Gewone berenklauw	2020	2018
Gewone braam		2018
Gewone brunel	2020	2018
Gewone engelwortel	2020	
Gewone esdoorn		2018
Gewone glanshaver	2020	
Gewone hoornbloem	2020	2018
Gewone margriet		2018
Gewone melkdistel	2020	
Gewone paardenbloem	2020	
Gewone rolklaver	2020	2018
Gewone smeerwortel	2020	2018
Gewone veldbies		2018
Gewone vlier		2018
Gewone vogelmelk	2020	
Gewoon barbarakruid		2018
Gewoon biggenkruid	2020	2018
Gewoon varkensgras		2018
Glad walstro	2020	
Glanshaver		2018
Goudgele honingklaver		2018
Grauwe wilg	2020	2018
Groot blaasjeskruid		2018
Grote brandnetel	2020	2018
Grote klaproos	2020	2018
Grote weegbree	2020	2018
Haagwinde	2020	2018
Harig wilgenroosje	2020	2018
Heelblaadjes	2020	2018
Heen		2018
Heermoes	2020	2018
Herik	2020	
Hertshoornweegbree		2018
Hondsdrif	2020	2018
Hondskruid	2020	
Hondsroos		2018
Hoog struisgras		2018

Hopklaver	2020	2018
IJle dravik	2020	
Italiaans raigras	2020	2018
Jakobskruid	2020	2018
Kleefkruid	2020	2018
Klein hoefblad	2020	2018
Klein kruiskruid	2020	2018
Klein streepzaad	2020	2018
Kleine klaver	2020	2018
Kleine veldkers	2020	2018
Kleine watereppe		2018
Klimop	2020	
Kluwenhoornbloem	2020	2018
Kluwenzuring		2018
Knoopkruid	2020	2018
Kompassla	2020	
Koninginnenkruid	2020	2018
Kraailook	2020	2018
Kroontjeskruid		2018
Kropaar	2020	2018
Kruipende boterbloem	2020	2018
Kruipwilg		2018
Krulzuring	2020	2018
Kweek	2020	2018
Late guldenroede	2020	2018
Lidrus		2018
Look-zonder-look		2018
Luzerne	2020	2018
Madeliefje	2020	2018
Margriet	2020	
Melganzenvoet	2020	2018
Moerasandoorn	2020	
Moeraszegge	2020	
Muskuskaasjeskruid	2020	
Oeverzegge		2018
Oranje havikskruid	2020	
Paardenbloem		2018
Paarse dovenetel	2020	2018
Pastinaak		2018
Peen	2020	2018
Penningkruid	2020	2018
Peperkers	2020	
Perzikkkruid		2018
Pinksterbloem	2020	2018
Reukeloze kamille	2020	

Ridderzuring	2020	2018
Riet	2020	2018
Rietorchis	2020	2018
Rietzwenkgras	2020	2018
Ringelwikke	2020	
Robertskruid	2020	2018
Rode klaver	2020	2018
Rode kornoelje	2020	2018
Rood zwenkgras	2020	2018
Ruige zegge	2020	2018
Ruw beemdgras		2018
Ruwe berk		2018
Scherpe boterbloem	2020	2018
Schietwilg		2018
Schijnaardbei		2018
Slipbladige ooievaarsbek	2020	2018
Smalle weegbree	2020	2018
Smalle wikkke		2018
Sneeuwkllokje spec.	2020	
Speerdistel	2020	2018
Spoorbloem	2020	
Straatgras	2020	2018
Timoteegras s.s.		2018
Tuinwolfsmelk	2020	
Tweerijige zegge		2018
Valse voszegge	2020	2018
Veenwortel	2020	2018
Veldbeemdgras	2020	
Veldereprijs	2020	2018
Veldlathyrus	2020	2018
Veldzuring	2020	2018
Vergeeten wikke	2020	
Vertakte leeuwentand	2020	
Vijfvingerkruid	2020	2018
Viltig kruiskruid	2020	
Viltige basterdwederik	2020	2018
Vlas	2020	
Voederwikke	2020	2018
Vogelmuur		2018
Vogelwikke	2020	2018
Vroegeling		2018
Watermunt		2018
Waterzuring		2018
Wilde kamperfoelie	2020	
Wilgenroosje		2018

Witte dovenetel	2020	2018
Witte honingklaver		2018
Witte klaver	2020	2018
Wolfspoot		2018
Zachte dravik	2020	
Zeegroene rus	2020	2018
Zeegroene zegge	2020	
Zevenblad	2020	
Zilverschoon	2020	2018
Zomereik	2020	2018
Zomprus		2018
Zwarte braam	2020	
Zwarte mosterd		2018
Aantal soorten	126	138

Bijenorchis

Dagvlinders en hommels

Het gebied aan de Kanaalweg West is dit jaar voor het eerst op dagvlindersoorten geïnventariseerd. Het gebied is zes keer bezocht. Er is op een vaste route geïnventariseerd. Ook het aantal hommels werd geteld, niet de soorten. Er zijn slechts zes soorten dagvlinders waargenomen, hetgeen bijzonder laag is te noemen. Voor zover was waar te nemen werd er volgens afspraak gemaaid. Het gebied staat bekend als uitlaatgebied voor honden, waardoor sprake is van verruiging. Het gaat ook om een terrein waar de wind vrij spel heeft, hetgeen de vlinders parten zou kunnen spelen. Voortzetting van de tellingen kan wellicht meer helderheid brengen.

Omstandigheden Kanaalweg West - 2020						
<i>datum</i>	16-apr	21-mei	11-jun	11-jul	15-aug	14-sep
<i>tijden</i>	14.30	14.00	14.40	15.15	15.15	15.25
	15.20	14.40	15.15	15.45	15.45	15.40
<i>windkracht</i>	3	3	4	3	3	3
<i>temperatuur</i>	18 gr.	23 gr.	21 gr.	23 gr.	23 gr.	27 gr.
<i>bewolking</i>	0/8	4/8	3/8	3/8	3/8	0/8

Overzichtstabel waargenomen dagvlinders (& hommels)							
Hellevoetsluis Kanaalweg West - 2020							
		<i>Bezoekdatums</i>					
<i>Nederl. naam</i>	<i>Wetensch. Naam</i>	16-apr	21-mei	11-jun	11-jul	15-aug	14-sep
Atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>					1	
Bont zandoogje	<i>Parage aegeria</i>	1					1
Boomblauwtje	<i>Celastrina argiolus</i>	1			1		
Dagpauwoog	<i>Aglais io</i>				1		
Icarusblauwtje	<i>Polyommatus icarus</i>						1
Klein koolwitje	<i>Pierus rapae</i>	2	2	4	1	9	2
<i>Totalen vlinders per datum</i>		4	2	4	3	10	4
Hommels		3	5	6	5	32	0

Aanbeveling

Het gebied Kanaalweg Westzijde heeft de laatste jaren te maken met een toenemende verruiging, waardoor het aantal soorten planten gaat afnemen, en zeldzame soorten als orchideeën op den duur zullen verdwijnen. Deze verruiging wordt o.a. veroorzaakt door stikstofdepositie en mogelijk ook doordat dit gebied wordt gebruikt als honden-uitlaatgebied, waardoor de bodem voedselrijker wordt door hondenuitwerpselen. Om de verruiging tegen te gaan moet er extra gemaaid worden. Hierbij moet echter wel rekening gehouden worden met de bloei en zaadzetting van de orchideeën. Dat brengt met zich mee dat de eerste maaibeurt pas na 1 augustus kan plaatsvinden gevolgd door een nog latere tweede maaibeurt.

Nelson Mandelalaan

Gebiedsbeschrijving

De Nelson Mandelalaan ligt aan de noordwestzijde van de wijk Den Bonsen Hoek. Aan weerszijde van de Nelson Mandelalaan liggen een aantal grasstroken met waterpartijen en hier en daar wat struweel. Door het gebied ten zuidoosten van de Nelson Mandelalaan loopt een wandelpad. Het gebied is recentelijk aangelegd en wordt ecologisch beheerd door extensief te maaien en het maaisel af te voeren.

Werkwijze

In dit gebied is een algemene inventarisatie uitgevoerd, waarbij alle in het gebied voorkomende planten zijn genoteerd. Van de eventuele in het gebied voorkomende rode lijst- en aandachtsoorten zijn de abundantie(talrijkheid) en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app ObsMapp via een smartphone, de waarnemingen worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl. De Noordwestzijde en de Zuidoostzijde zijn apart geïnventariseerd Het gebied werd op 27-4-2020, 2-5-2020, 25-5-2020 en 14-9-2020 bezocht.

Nelson Mandelalaan oostzijde

Resultaat

We hebben dit gebied in 2018 en 2020 geïnventariseerd, de gevonden soorten zijn in onderstaande tabel naast elkaar gezet. In 2020 hebben we 115 soorten gevonden, in 2018 121. In 2020 is er voor het eerst in dit gebied een vijftal Rietorchissen gevonden, een mooi resultaat. Het gebied is nog niet zo lang in ecologisch beheer en daardoor nog qua soortenrijkdom in ontwikkeling, nu is het aandeel van dominante soorten van een voedselrijk milieu nog groot te opzichte van een voedselarm milieu, maar door een goed maaibeheer zal deze balans omslaan.

Soort	Aanwezig 2020	Aanwezig 2018
Akkerdistel	2020	2018
Akkerhoornbloem		2018
Akkermelkdistel	2020	2018
Akervergeet-mij-nietje	2020	2018
Bergbasterdwederik	2020	
Bermzuring	2020	2018
Bijvoet	2020	2018
Blaartrekkende boterbloem		2018
Boerenwormkruid	2020	2018
Canadapopulier	2020	2018
Canadese fijnstraal	2020	2018
Dauwbraam		2018
Driekantig look	2020	
Duinriet	2020	2018
Duizendblad	2020	2018
Echte kamille	2020	2018
Eenstijlige meidoorn		2018
Engels raaigras	2020	2018
Europese hanenpoot		2018
Fioringras	2020	2018
Fluitenkruid	2020	2018
Gekroesde melkdistel	2020	2018
Gele lis	2020	2018
Geoorde wilg	2020	2018
Gestreepte witbol	2020	2018
Gevlekte rupsklaver	2020	
Gewone berenklauw	2020	2018
Gewone engelwortel	2020	2018
Gewone glanshaver	2020	
Gewone hoornbloem	2020	2018
Gewone kroppaar	2020	
Gewone margriet	2020	2018
Gewone melkdistel		2018

Gewone rolklaver	2020	2018
Gewone smeerwortel	2020	2018
Gewone vlier		2018
Gewoon varkensgras	2020	2018
Glad walstro	2020	
Glanshaver		2018
Grauwe wilg	2020	
Grote brandnetel	2020	2018
Grote egelskop	2020	2018
Grote ereprijs	2020	2018
Grote klaproos	2020	
Grote waterweegbree		2018
Grote weegbree	2020	2018
Haagwinde	2020	2018
Harig knopkruid	2020	
Harig wilgenroosje	2020	2018
Heelblaadjes	2020	2018
Heermoes	2020	2018
Herderstasje	2020	
Herik	2020	2018
Hondsdrif	2020	
Hondsroos		2018
Hoog struisgras		2018
Hopklaver		2018
IJle dravik	2020	2018
Italiaans raigras	2020	
Jakobskruiskruid	2020	2018
Kantige basterdwederik	2020	
Kikkerbeet		2018
Kleefkruid	2020	2018
Klein hoefblad	2020	2018
Klein kroos		2018
Klein kruiskruid	2020	2018
Klein streepzaad	2020	2018
Kleine klaver	2020	
Kleine ooievaarsbek	2020	
Kleine veldkers	2020	2018
Kleine watereppe	2020	2018
Kluwenhoornbloem	2020	2018
Knoopkruid	2020	
Kompassla	2020	
Koninginnekruid	2020	2018
Kroontjeskruid	2020	
Kropaar	2020	2018
Kruipende boterbloem	2020	2018

Krulzuring	2020	2018
Kweek	2020	
Late guldenroede	2020	2018
Lidrus		2018
Liesgras	2020	
Liggende vetmuur		2018
Luzerne		2018
Madeliefje	2020	2018
Melganzenvoet	2020	
Moerasandoorn	2020	2018
Moerasdroogbloem		2018
Moeraskers		2018
Moerasvergeet-mij-nietje		2018
Oranje havikskruid	2020	
Paardenbloem	2020	2018
Paarse dovenetel	2020	
Pastinaak		2018
Peen		2018
Perzikkruid	2020	2018
Pinksterbloem	2020	2018
Raapzaad	2020	2018
Reukeloze kamille		2018
Ridderzuring	2020	2018
Riet	2020	2018
Rietorchis	2020	
Rietzwenkgras	2020	2018
Rode ganzenvoet		2018
Rode klaver	2020	2018
Rode kornoelje	2020	
Rood guichelheil		2018
Rood zwenkgras	2020	2018
Ruige zegge	2020	2018
Ruw beemdgras	2020	
Scherpe boterbloem	2020	2018
Schietwilg		2018
Slanke waterkers	2020	
Slipbladige ooievaarsbek		2018
Smalle weegbree	2020	2018
Speerdistel	2020	2018
Straatgras	2020	
Timoteegras		2018
Tuinradijs	2020	
Valse voszegge	2020	2018
Veelwortelig kroos		2018
Veenwortel	2020	2018

Veldbeemdgras	2020	
Veldereprijs	2020	2018
Veldlathyrus		2018
Veldzuring	2020	
Venkel		2018
Vergeeten wikke	2020	
Vijfvingerkruid	2020	2018
Viltige basterdwederik		2018
Voederwikke		2018
Vogelmuur		2018
Vogelwikke		2018
Watermunt	2020	2018
Waterpeper		2018
Waterpunge		2018
Waterzuring	2020	2018
Witte dovenetel	2020	2018
Witte honingklaver		2018
Witte klaver	2020	2018
Witte waterkers		2018
Witte waterlelie		2018
Wolfspoot	2020	2018
Zachte berk	2020	
Zachte dravik	2020	2018
Zachte ooievaarsbek	2020	2018
Zeegroene rus	2020	2018
Zilverschoon	2020	2018
Zomereik	2020	
Zomprus		2018
Zwanenbloem	2020	2018
Zwart tandzaad	2020	2018
Zwarte braam	2020	
Zwarte els	2020	2018
Zwarte nachtschade		2018
Zwarte zegge	2020	
Aantal soorten	115	121

Nelson Mandelalaan Westzijde

Resultaat

Voor dit gebied geldt in grote lijnen het zelfde als voor de Nelson Mandelalaan oostzijde, dit is een gebied in ontwikkeling waar door een goed maaibeheer de soortenrijkdom nog zal toenemen. In 2020 hebben we 96 soorten gevonden, in 2018 78 de soortenrijkdom is hiermee wat toegenomen. Een leuke soort die we in dit gebied vonden is Waterpunge, een soort van zonnige tot soms licht

beschaduwde, open plaatsen (pionier) op vochtige tot natte, matig voedselarme tot matig voedselrijke of zwak brakke, vaak kalkhoudende zandige tot kleiige en vaak wat venige grond.

Soortnaam	Aanwezig 2020	Aanwezig 2018
Akkerdistel	2020	2018
Akkermelkdistel		2018
Akkervergeet-mij-nietje	2020	2018
Bermzuring	2020	2018
Bijvoet	2020	2018
Boerenwormkruid	2020	2018
Canadapopulier	2020	2018
Dauwbraam	2020	2018
Duizendblad		2018
Echte kamille	2020	
Echte valeriaan	2020	
Eenstijlige meidoorn		2018
Engels raaigras	2020	
Fioringras	2020	2018
Fluitenkruid	2020	2018
Gekroesde melkdistel	2020	
Gele lis	2020	2018
Geoorde wilg	2020	2018
Gestreepte witbol	2020	2018
Gewone berenklauw	2020	2018
Gewone engelwortel	2020	2018
Gewone glanshaver	2020	2018
Gewone hoornbloem	2020	2018
Gewone margriet		2018
Gewone rolklaver	2020	
Gewone smeerwortel	2020	2018
Gewoon langbaardgras	2020	
Gewoon varkensgras	2020	2018
Grauwe wilg	2020	
Greppelrus	2020	
Grote brandnetel	2020	2018
Grote ereprijs	2020	2018
Grote klaproos	2020	
Grote lisdodde	2020	
Grote waterweegbree	2020	2018
Grote weegbree	2020	2018
Haagwinde	2020	2018
Harig wilgenroosje	2020	2018
Heelblaadjes	2020	2018
Heermoes	2020	2018
Herik	2020	2018
Hondsdrif	2020	

Hondsroos		2018
Hopklaver	2020	2018
IJle dravik	2020	2018
Jakobskruiskruid	2020	2018
Kikkerbeet		2018
Kleefkruid	2020	2018
Klein hoefblad	2020	2018
Klein kruiskruid	2020	2018
Kleine klaver	2020	
Kleine lisdodde	2020	
Kleine veldkers	2020	2018
Kleine watereppe	2020	
Kluwenhoornbloem	2020	2018
Knoopkruid	2020	
Koninginnekruid	2020	2018
Kropaar	2020	2018
Kruipende boterbloem	2020	2018
Krulzuring	2020	2018
Kweek	2020	
Late guldenroede	2020	2018
Lidrus	2020	2018
Madeliefje	2020	2018
Margriet	2020	
Paardenbloem	2020	2018
Paarse dovenetel	2020	
Pastinaak		2018
Perzikkruid	2020	
Pinksterbloem		2018
Raapzaad	2020	2018
Ridderzuring	2020	
Riet	2020	2018
Rietzwenkgras	2020	
Rode klaver	2020	2018
Rood zwenkgras	2020	2018
Ruige zegge	2020	2018
Scherpe boterbloem	2020	2018
Schietwilg	2020	
Slipbladige ooievaarsbek	2020	2018
Smalle weegbree	2020	2018
Speerdistel	2020	2018
Straatgras	2020	
Timoteegras		2018
Valse voszegge	2020	2018
Veenwortel		2018
Veldbeemdgras	2020	

Veldereprijs	2020	2018
Veldlathyrus		2018
Veldzuring	2020	
Vergeeten wikke	2020	
Vijfvingerkruid	2020	2018
Voederwikke		2018
Vogelmuur	2020	2018
Vogelwikke	2020	
Watermunt	2020	2018
Waterpunge	2020	
Waterzuring	2020	2018
Witte dovenetel	2020	2018
Witte klaver	2020	2018
Witte waterkers		2018
Witte waterlelie	2020	2018
Wolfspoot	2020	2018
Zachte dravik	2020	2018
Zachte ooievaarsbek	2020	
Zanddoddegras	2020	
Zeegroene rus	2020	2018
Zilverschoon	2020	2018
Zomprus	2020	
Aantal soorten	96	78

Dagvlinders

Omdat de Gemeente Hellevoetsluis door middel van een verantwoord maaibeleid hoopt de biodiversiteit naar een hoger plan te tillen, is de KNNV gevraagd om dit terrein ook op dagvlinders te inventariseren. De bermten ten noorden van de Nelson Mandelalaan zijn daarbij niet geteld. Deze bermten deze liggen pal langs de weg.

Het terrein was tot circa 25 jaar geleden agrarisch gebied met akkerbouw. Het is nu een buffer tussen de nieuwbouwwijken Bonsen Hoek en Ravense Hoek en de drukke randweg, de Nelson Mandelalaan.

Het te inventariseren gebied is een langgerekt en op sommige punten vooral smal plantsoen van ongeveer 1700 m lengte. Het is gelegen tussen de Nelson Mandelalaan (noordzijde) en terreinen langs de Dijkweg (zuidzijde). Het en der zijn wat gradaties in de gradiënten (lage heuveltjes). Tussen de Nieuweweg en Moeder Teresalaan ligt een breder stuk grasland, de zgn. "Teletubbieswei".

Tussen de Moeder Teresalaan en de Bonseweg is de groenstrook ook iets ruimer. De met rood aangegeven lijn is het gevolgde inventarisatietraject

In rood is de telroute dagvlinders aan de Mandelalaan aangegeven

De waargenomen soorten dagvlinders in 2020 worden in de onderstaande tabel per datum weergegeven. Het oranje zandoogje is een soort die op de rode lijst staat. De soort deed het op heel Voorne en Putten in 2020 opvallend goed. Er werden 14 soorten in het gebied waargenomen. Het aantal waargenomen vlinders is bijzonder laag en wordt onder meer veroorzaakt door het feit dat een aantal delen van het gebied, zoals de zogenaamde “Teletubbieswei” meerdere keren en in weerwil van de met de aannemer gemaakte afspraken is gemaaid.

Nelson Mandelalaan Hellevoetsluis - 2020				
		bezoekdata		
Nederlandse naam	Latijnse naam	23-apr	29-mei	24-jul
Bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i>			2
Boomblauwtje	<i>Celastrina argiolus</i>	1		
Bruin zandoogje	<i>Maniola jurtina</i>			3
Dagpauwoog	<i>Aglais io</i>	1		
Groot koolwitje	<i>Pieris brassicae</i>	1	1	1
Groot dikkopje	<i>Ochlodes sylvanus</i>		1	
Hooibeestje	<i>Coenonympha pamphilus</i>		4	
Icarusblauwtje	<i>polyommatus icarus</i>		1	1

Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>	10		1
Klein koolwitje	<i>Pieris rapae</i>	6	2	
Kleine vos	<i>Aglais urticae</i>		1	
Oranjetipje	<i>Anthocharis cardamines</i>	1		
Oranje zandoogje**	<i>Pyronia tithonus</i>			3
Groot dikkopje	<i>Thymelicus lineola</i>			1
Totaal per datum		20	10	12

**** Oranje zandoogje = rode lijstsoort (gevoelig)**

Bijenhotel Nelson Mandelaan te Hellevoetsluis

Foto: Karin Brouwer-Blom

Bevindingen

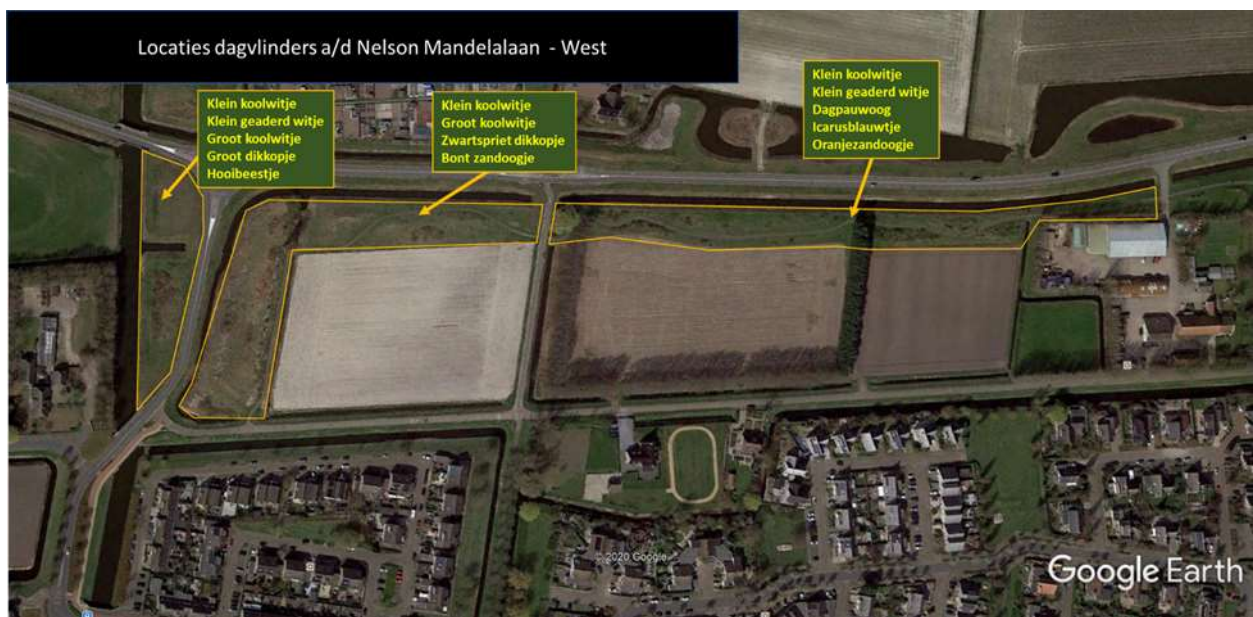
Het blijkt dat stukken gazon in tegenstelling tot het aan de onderzoekers meegegeven bestek meerdere keren werden gemaaid, bv. de “Teletubbieswei”. Hierdoor ontbraken voor insecten interessante bloeiende planten.

- Bloeiende planten die nectar(of suikers) leveren voor de dagvlinders en onderweg zijn waargenomen, zijn klaver, braam (bloem en rijpe vrucht), distel, jacobskruid, heelblaadje, kamille, paardenbloem, koolzaad en margrietten. Andere waargenomen plantensoorten zijn niet interessant voor dagvlinders.

Hoge grassen zijn interessant voor voortplanting van soorten uit de zandoogjesfamilie.

- Het geplaatste bijenhotel is goed bedoeld, maar staat in een gebied dat vaak kaal gemaaid wordt. Voedsel voor vlinders en andere insecten ontbreekt diensgevolge
- Het aantal waargenomen vlinders valt tegen en is mede het gevolg van het maaibeleid.

De locaties van de waargenomen dagvlindersoorten zijn in de onderstaande figuren weergegeven:

Aanbevelingen

Dit gebied is nog niet zo lang in ecologisch beheer en dus nog volop in ontwikkeling. Uit een oogpunt van botanisch beheer wordt geadviseerd door te gaan met maaien en afvoeren, en daarbij zeker niet voor 1 juli te maaien, bij voorkeur later omdat een soort zoals veldlathyrus, aangetroffen in 2018 en niet in 2020 een maaibeurt na 1 augustus vereist. Dit geldt ook voor de rietorchis. Voor de dagvlinders zou nog later gemaaid moeten worden, nu de piek in de maanden juli en augustus valt. Overwogen zou kunnen worden een deel wel een deel niet te maaien en dat beheer afwisselend toe te passen (vorm van sinusbeheer derhalve).

Algemene aanbevelingen maaibeheer (bron Vlinderstichting)

- Het type maaimachine is van zeer grote invloed op de sterfte.
 - * Maaien met de messenbalk (of met de zeis) geeft slechts een geringe sterfte van gemiddeld minder dan 10% omdat het maaisel bij het afmaaien verder weinig wordt verstoord.
 - * Schotelmaaiers (en ook schijf- en trommelmaaiers) geven een sterfte die gemiddeld nog beneden 30% blijft.
 - * De echte boosdoeners zijn de klepelmaaiers die door het maaisel fijn te hakselen een gemiddelde sterfte van boven de 80% veroorzaken. Helaas zijn dit de maaimachines die tegenwoordig het meest bij het bermbeheer worden ingezet.

- Laat bij elke maaibeurt 10-20% van de oppervlakte overstaan:
 - * Spreek met de aannemer goed af hoe dit uitgevoerd moet worden; voor de duidelijkheid kunnen de hoeken van te sparen stroken met piketten worden afgezet, die voor de volgende maaibeurt verplaatst kunnen worden.
 - * Bij de keuze van te sparen plekken kort voor het moment van maaien hebben bloemrijke plekken prioriteit;
 - * Maai niet alleen in rechte blokken: variatie in expositie geeft ook een diverser microklimaat.

- Bij een volgende maaibeurt in hetzelfde seizoen een klein deel (ca. 25%) weer laten overstaan tot het volgende jaar.
- Laat de te sparen stroken tussen jaren rouleren, zodat niet steeds dezelfde plekken blijven overstaan (waardoor verzuiving kan ontstaan).
- Op overgangen tussen grasland en bos kan enige ruimte aan ruigte en struweel worden geboden, door deze randen slechts eens in de 4-5 jaar te maaien.
- Wanneer de vegetatie ruig is of dreigt te verzuiven, kan een intensiever maaibeheer worden toegepast. Dit kan plaatsvinden door vaker, later of vroeger te maaien.
- Wanneer er toch voor grootschalig maaien wordt gekozen, is hoog afmaaien (ca. 12 cm) een goed alternatief om insecten te sparen.
- Probeer in matig productieve graslanden de kruidenrijkdom te bevorderen door ratelaar in het grasland te verspreiden. Deze halfparasiet onderdrukt de grasgroei en bevordert zo de kruidenrijkdom. De soort verspreidt zich goed met maaimachines, dus een goede volgorde van te maaien percelen doet wonderen!

Bronnen

Briggeman, Theo (2020), Trends in het voorkomen van dagvlinders op Voorne-Putten. In: Natuur in de Hollandse Delta, Jaarboek 2019. KNNV afdeling Voorne, Hellevoetsluis, 2020.

Heukels Flora van Nederland (2020)

Gemeente Hellevoetsluis, Ecologisch Beheerplan 2011.

Google maps

Interregproject Grasgoed "Maaitijdstip van grasland in het Vlaamse natuurbeheer"

Vlinderstichting "Maaien voor vlinders"

Colofon

Verslag: Erik Ketting en Wim Prins

Foto's: Erik Ketting en Karin Brouwer-Blom

Vegetatieopnamen: De leden van de Plantenwerkgroep van de KKNV Afdeling Hollandse Delta

Dagvlinderinventarisaties: Karin Brouwer-Blom en Nico van Riet